

Informasjon om konsesjonssøknad
og konsekvensutredning

Fagervollan kraftverk II og III i Rana

HelgelandsKraft
Regn med oss

Kort om søker

HelgelandsKraft AS er et offentlig eid aksjeselskap med 14 kommuner som aksjonærer. Selskapet er organisert med en divisjonsstruktur for forretningsområdene kraftproduksjon, marked og nett.

Hovedkontor er i Mosjøen med avdelingskontorer i Brønnøysund, Sandnessjøen og Mo i Rana.

Fagervollan
midt på bildet.

Formålet

HelgelandsKraft AS har utredet konsekvensene av bygging av Fagervollan kraftverk II og III i Rana kommune i Nordland. Prosjektet ligger i Holmelvassdraget. Formålet har vært å utvikle et prosjekt som kan gi samfunnet ny, ren energi og samtidig bidra til lokal og regional verdiskaping.

Det lagt stor vekt på at de inngrep som blir nødvendige tar hensyn til de naturverdier og næringsinteresser som måtte bli berørt.

I prosjektplanleggingen vil vi forsøke å tilføre næringslivet viktige oppgaver, slik at en får til størst mulig lokal verdiskaping gjennom utbyggingsoppdrag og tjenester. De ulike utbyggingsalternativene som blir presentert i denne brosjyren, medfører investeringer på fra 91,4 til 126,5 mill.kr pr. kraftverk, og vil følgelig føre med seg ringvirkninger av stor betydning for lokalsamfunnet.

Denne brosjyren presenterer kort innholdet i konsesjonssøknaden og konsekvensutredningen som er utarbeidet.

Dagens situasjon i Holmelvassdraget

Deler av Holmelvassdraget i Rana kommune er fra før utnyttet til kraftproduksjon gjennom Sjona og Fagervollan kraftverk. Fagervollan kraftverk utnytter vatnet fra Trolldalsvatnet (30 m regulering) og Isvatnet (34 m regulering) nordøst for Holmvatnet. Sjona kraftverk utnytter igjen vannet fra Holmvatnet hvor også overføringen fra Sjuniogfemtivatnet tas inn. Holmvatnet har en reguleringshøyde på 21 m (HRV 275, LRV 254).

Vatn 380 i forgrunnen, vatn 382 ca midt i bildet og Holmvatnet bak til høyre.

Forholdet til offentlige planer

Bygging av Fagervollan II kraftverk ble først behandlet som et utbyggingsprosjekt i Samlet plan i 1990 og ble plassert i kategori 1. Prosjektet kan derfor konsesjonssøkes. Det ble den gangen bemerket store negative konsekvenser for reindrift og middels negative for friluftsliv, fisk og kulturminnevern. I Samlet planprosjektet skulle vatn 380 demmes opp til samme nivå som vatn 382 (som i dagens prosjekt), vatn 424 skulle demmes opp 3 m, mens vatn 426 skulle reguleres med 1 m oppdemming og 2 m senking. Vannveien var planlagt som sjakt/tunnel, og det var planlagt atkomst med 2 km vei fra eksisterende Fagervollan kraftstasjon. Det prosjektet som presenteres nå medfører mindre inngrep og konsekvenser enn det som var planlagt den gangen.

Fagervollan III er ikke tidligere behandlet i Samlet plan. Prosjektet er imidlertid fritatt slik behandling, da prosjektet har en installert effekt som er mindre enn 10 MW.

Prosjektet vil ikke berøre områder som er vernet eller foreslått vernet etter naturvernloven.

I kommuneplanenes arealdel er utbyggingsområdet avsatt som LNF (landbruks-, natur- og friluftsliv)-område med byggeforbud. I bestemmelsene og retningslinjene til plankartet (Vedtatt 4.10.2004 i Rana kommunestyre) er det gitt et spesielt tillegg for Fagervollan:

”For områdene som berøres av HelgelandsKraft sine utbyggingsønsker, i innspill til denne plan benevnt som Fagervollan II og Fagervollan III, kan Miljø-, Plan- og Ressursutvalget (MPR) åpne for utarbeidelse av reguleringsplan som kan hjemle slik utbygging. Planutvalget tar stilling til igangsetting av slikt planarbeid på grunnlag av innsendt konsesjonssøknad til NVE når slik søknad foreligger. Eventuell planprosess for en reguleringsplan samordnes i tid med konsesjonsbehandlingen som beskrevet i PBL §§33-3 og 33-6.”

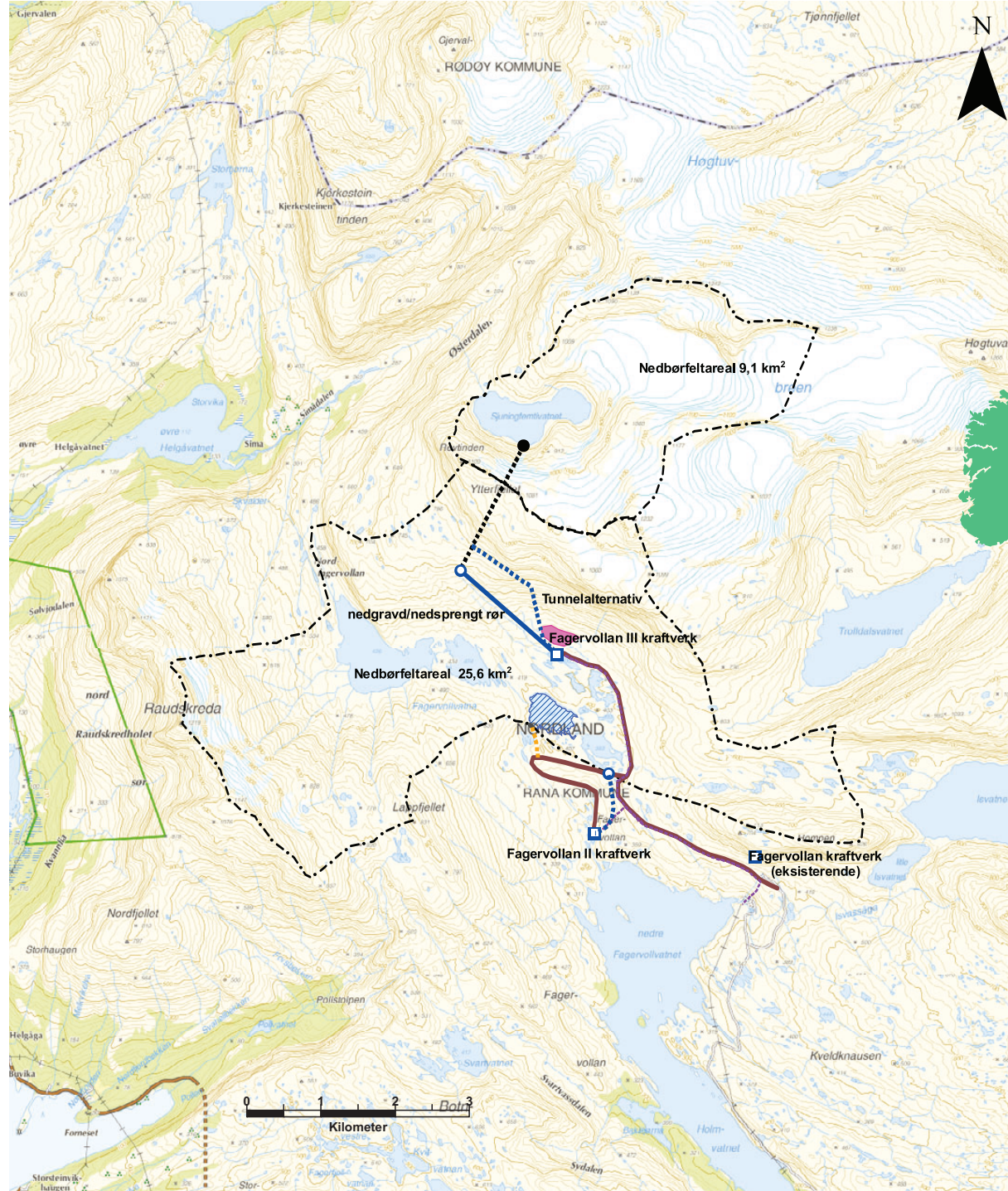
Dette tilsier at tiltakshaver oversender konsesjonssøknaden til Rana kommune samtidig som den oversendes NVE, slik at kommunen formelt kan avklare forholdet til kommuneplanens arealdel og øvrige bestemmelser i Plan og bygningsloven, dvs. reguleringsplanarbeidet (Jfr. Plan og bygningsloven § 30, første ledd).

Hoveddata, produksjon og økonomi

	Enhet	Fagervollan II	Fagervollan III Alt. A	Fagervollan III Alt. B
Nedbørfelt	km ²	32,1	9,1	9,1
Middelvannføring	m ³ /s	3,8	1,3	1,3
Fallhøyde	meter	101,5	362	362
Slukeevne i kraftverket	m ³ /s	11,3	3,2	3,2
Effekt	MW	9,8	9,95	9,95
Produksjon, vinter	GWh	4,1	5,5	5,4
Produksjon, sommer	GWh	22,1	28,6	28,4
Produksjon, årlig middel	GWh	26,2	34,1	33,8
Kostnad	Mill. NOK	91,4	123,6	126,5
Utbyggingspris	NOK/kWh	3,5	3,6	3,7

Kraftstasjons-
plassering
– Fagervollan II

FAGERVOLLAN II OG III KRAFTVERK

- Kraftstasjon
- ! Inntak, planlagt
- Vannvei-rør
- Tunnel/sjakt
- Vei-permanent
- Vei-midlertidig
- jordkabel, planlagt
- - - Feltgrenser
- Inntaksdam
- Regulering, planlagt
- Massedeponi
- ! Inntak, eksisterende
- Vannvei-tunnel, eksisterende

Konsekvenser for miljø og samfunn

Selve utbyggingsområdet er ikke berørt av tekniske inngrep i dag og fremstår som uberørt. Vatn fra Helg-ågavassdraget er imidlertid overført via tunnel fra Sjuniofemtivatn til Fagervollan og området er i så måte påvirket av menneskelig aktivitet.

De største verdiene i prosjektområdet er i hovedsak knyttet til landskap (middels/stor verdi), reindrift (stor verdi) og samisk kulturlandskap (middels verdi). Bruken av området er hovedsakelig knyttet til reindrift, samt noe friluftsliv. Området er imidlertid vanskelig tilgjengelig pga. vanskelig topografi.

Fagervollan kraftverk II vil føre til redusert vannstand i Holmelva mellom inntaket i Vatn 380 og kraftstasjonen rett nord for Holmvatnet. Det er planlagt å utnytte naturlig vannstandsvariasjon i Vatn 380 og Vatn 382 (1 meter), og dette vil gjøre det mulig å utnytte en større andel av vannet. Det vil ikke bli endringer i erosjon- og sedimenttransport i vassdraget som følge av en utbygging fordi elva går på nakent fjell så å si hele strekningen som blir berørt.

Fagervollan kraftverk III vil føre til redusert vannføring i den kunstige bekken/elva mellom tunnel fra Sjuniofemtivatnet og Vatn 400. Kraftverket skal utnytte den naturlige vannstandsvariasjonen i Sjuniofemtivatnet, og det vil derfor ikke bli noen regulering. Begge utbyggingsalternativene vil generere overskuddsmasser som legges i massedeponi nordøst for kraftstasjonen. Alternativ A vil generere mest overskuddsmasser.

Landskap

Utbyggingsområdet i Øvre Fagervollan fremstår i dag som et urørt naturområde. Planlagte veier fra eksisterende kraftstasjon fram til Fagervollan II og III vil medføre størst negativ konsekvens for landskapet. Fagervollan II og Fagervollan III alt. A vil ha vannvei i tunnel, og medfører derfor liten negativ konsekvens for landskapet. For Fagervollan III alternativ B vil rør i fjellgrøft medføre et tydelig sår i landskapet. Alternativ A er derfor å foretrekke av landskapsmessige hensyn.

Kulturminner

Tiltakene vil ikke berøre kjente automatisk fredete kulturminner, men inngrepene vil til en viss grad berøre det tradisjonelle, samiske kulturlandskapet i Øvre Fagervollan. At tiltakene ligger i utkanten av de viktigste områdene i det tradisjonelle, samiske kulturlandskapet, og at nærområdet allerede er preget av vannkraft-utbygging, er med å redusere den totale konsekvensen. De samlede konsekvensene blir små.

Naturmiljø

Ved bygging av Fagervollan II, vil veier, massedeponi og kraftstasjon påvirke vegetasjonen i området. Heving av vatn 380 og 1 m regulering av Vatn 380 og Vatn 382 vil påvirke fisk, men kun i liten grad. Vannstanden i Vatn 382 varierer naturlig med 1 meter.

En utbygging vil i liten grad påvirke naturmiljøet.

Fagervollan III vil påvirke naturmiljø i liten grad. Alt. A vil nesten utelukkende bli bygd i fjellet, og det er dermed vei og massedepo- ni som påvirker naturmiljøet i størst grad. Alt. B vil gi større konsekvenser på grunn av den omfattende fjellgrøfta som må bygges opp til eksisterende tunnelutløp.

Reindrift

Øvre Fagervollan brukes til sommerbeite for rein. Det går dessuten viktige flytt- og trekkleier i området. I anleggsfasen vil det bli forstyrrelser i form av støy og trafikk i prosjektområdet. I denne perioden er derfor området lite egnet til reindrift.

I driftsfasen vil forstyrrelsene begrense seg til sporadisk trafikk i forbindelse med drift og vedlikehold. Bom til området holdes stengt for allmenn motorisert ferdsel. Tiltaket vil imidlertid også medføre positive elementer. Redusert vannføring i elva fra Sjun- ogfemtivatnet vil f.eks forenkle kryssing. Veiene kan dessuten benyttes som flytt-/drivingslei. Det legges opp til at utbygger og rein- driftsdriftsdistriktet opprettholder en god dialog for å gjøre konfliktene så små som mulig. En utbygging av de to kraftverkene vil samlet medføre liten negativ konsekvens for reindriften.

Friluftsliv

Området benyttes i dag av lokale til å utøve friluftsliv spesielt i form av jakt og fiske. Bruken er imidlertid begrenset. Veien innover i fjellet vil øke tilgjengeligheten for flere brukergrupper, men veien inn til eksisterende Fagervollan kraftverk vil bli stengt med bom, og den vil ikke bli åpent for allmenn motorisert ferdsel. En utbygging vil medføre at området ikke lenger fremstår som like urørt og det vil derfor miste mange av sine kvaliteter som friluftsområde. En utbygging vil medføre middels negative konsekvenser for fri- luftsliv.

For øvrige fagtema som er omtalt i konsekvensutredningen, er konsekvensene vurdert som ubetydelige. For andre samfunnsinte- resser er konsekvensen liten til middels positiv.

Fagtema	Konsekvens		
		Fagervollan III	
	Fagervollan II	Alternativ A	Alternativ B
Landskap	Middels negativ	Middels negativ	Middels til stor negativ
Kulturminner og kulturmiljø	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ
Naturmiljø	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ
Forurensning, vannkvalitet og vannforsyning	Liten negativ	Ubetydelig	Ubetydelig
Jord- og skogbruksressurser	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig
Tamreindrift	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ
Ferskvannsressurser	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig
Friluftsliv	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ
Samfunn	Liten til middels positiv	Liten til middels positiv	Liten til middels positiv

Utsikt fra kunstig elv til Vatn 380 og 382, samt Nedre Fagervollvatnet/Holmvatnet

Småvatn og Vatn 382 i forgrunnen (inntak til Fagervollan II litt til venstre for midten av bildet. Vatn 380 i bakgrunnen (+ kunstig elv øverst i høyre bildekant)

Vannføringsmåling i
den «kunstige» elva
fra Sjuniogfemtivatn.

Avbøtende tiltak

Ved vurdering av behov for avbøtende tiltak er det lagt til grunn at vassdraget etter utbygging skal kunne dekke de sentrale funksjoner det har i dag, om enn ikke i samme omfang.

I Fagervollan II er det forutsatt minstevannføring på 0,28 m³/s på sommeren og 0,02 m³/s på vinteren fra dammen i Vatn 380. Slipp av minstevannføring vil redusere kraftproduksjonen med 0,9 GWh/år.

Tiltaket skal i størst mulig grad tilpasses omgivelsene, og arealbruken skal være så liten og skånsom som mulig.

Lovgrunnlaget for konsesjonsbehandling

Gjennomføring av prosjektet vil kreve tillatelse etter vannressursloven, plan- og bygningsloven, forurensningsloven, kulturminneloven, energiloven og oreigningsloven.

Melding og konsekvensutredning behandles etter bestemmelsene om konsekvensutredninger i plan- og bygningsloven.

Saksgang

NVE vil stå for behandlingen av utbyggingssaken sentralt. Behandlingen av saker som omfattes av forskrift om konsekvensutredninger foregår i tre faser:

Fase 1 - Meldingsfasen

Meldingen ble sendt på høring i september 2006. Fasen ble avsluttet ved at NVE fastsatte utredningsprogrammet i desember 2007.

Fase 2 - Utredningsfasen

I denne fasen blir konsekvensene utredet i samsvar med det fastsatte utredningsprogrammet, og de teknisk/økonomiske planene ble utviklet videre på bakgrunn av innspill fra høringen og den informasjon som kom inn under utredningene. Fasen ender opp med fagrapporter, plan for prosjektet, konsekvensutredning, søknad og brosjyre.

Fase 3 - Søknadsfasen

Denne brosjyren benyttes i fase 3. Konsesjonssøknad og konsekvensutredning vil bli sendt til NVE som sender saken på høring til lokale og sentrale forvaltningsorgan og interesseorganisasjoner. I tillegg er søknaden offentliggjort i pressen og lagt ut til offentlig ettersyn. Høringsfristen er 3 måneder.

NVE vil arrangere et offentlig møte der utbygger informerer om utbyggingsplanene og det som er kommet fram i konsekvensutredningene. NVE informerer om videre saksgang. Tidspunkt og sted for møtet vil bli kunngjort i lokalpressen. De som vil uttale seg i saken kan sende skriftlig uttalelse innen høringsfristen til:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Konsesjons- og tilsynsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Høringsfristen er minst 3 måneder etter kunngjøringsdato. Som en del av behandlingen vil NVE, på bakgrunn av kommentarene til konsekvensutredningen, avgjøre om utredningsplikten er oppfylt. NVE fatter så vedtak i saken.

Det kan i konsesjonen settes vilkår for drift av kraftverket og gis pålegg om tiltak for å unngå eller redusere skader og ulemper.

Spørsmål om saksbehandling kan rettes til:

NVE – Konsesjon og tilsynsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo
Kontaktperson: Eilif Brodtkorb
Tlf. 22 95 94 49, e-post: emb@nve.no

Spørsmål om konsekvensutredningene og de tekniske planene kan rettes til:

HelgelandsKraft AS

Kontaktperson:

Torkil Nersund
Tlf. 75 10 01 27
Mobiltlf. 902 16 538
E-post: tn@helgelandskraft.no

HelgelandsKraft